

Юрій ПАСТУХ,

Кандидат економічних наук, доцент

Голова правління ГО "Науково-технічний центр "Подільський біорегіон"

м. Кам'янець-Подільський, Україна

РОЛЬ ІНСТИТУТІВ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В ПРОЦЕСІ РОЗВИТКУ ВІДНОВЛЮВАНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ

Громадянське суспільство – суспільство, основою, базисом якого є широка мережа недержавних організацій, які створюються самими громадянами з метою виявлення й здійснення різних громадських ініціатив, задоволення суспільних потреб, захисту колективних інтересів.

Іншими словами, це суспільство з розвинутими інститутами, які представляють волю та інтереси громадян.

До інститутів громадянського суспільства віднесено:

- громадські організації;
- асоціації, спілки, агенції;
- професійні та творчі об'єднання;
- організації роботодавців;
- благодійні організації і фонди;
- органи самоорганізації населення;
- недержавні ЗМІ;
- інші непідприємницькі товариства і установи.

Відповідно до даних Державної служби статистики, на 1 січня 2022 року в Україні було зареєстровано 160 тисяч організацій громадянського суспільства.

Серед провідних громадських організацій і спілок, що працюють у сфері екології, енергоефективності і відновлюваних джерел енергії можна відмітити такі як ГС “Global 100RE Ukraine”, ГС «Біоенергетична асоціація України», ГС “Українська вітроенергетична асоціація”, ГС «Українська воднева рада», ГС «Асоціація сонячної енергетики України», ГС «Професійна асоціація екологів України», ГО «Агентство з відновлюваної енергетики», ГО «Українська асоціація енергосервісних компаній», Української асоціації

відновлюваної енергетики, ГО “Центр екологічних ініціатив “Екодія”, Коаліція “Енергетичний перехід” та ін.

Всі вони працюють на засадах відкритості, рівності та колегіальності прийняття рішень.

Таблиця 1. Основні форми роботи інститутів громадянського суспільства.

Лобіювання	<ul style="list-style-type: none"> • участь у розробці законодавства, державних та галузевих стандартів і норм, програмних документів, енергетичних стратегій, які сприяють розвитку зеленої енергетики; • надання експертної, консультаційної, методичної, інформаційної допомоги; • участь в енергетичних конференціях Європи та України.
Моніторинг	<ul style="list-style-type: none"> • аналіз стану розвитку відновлювальної енергетики; • відстеження національного та міжнародного законодавства у сфері енергоефективності, ВДЕ та питань зміни клімату.
Експертна оцінка	<ul style="list-style-type: none"> • виконання техніко-економічних розрахунків та обґрунтування для будівництва нових та реконструкції старих електростанцій, установок ВДЕ, котелень, вирощування біоенергетичних культур; • співпраця з міжнародними профільними асоціаціями та організаціями; • співпраця з бізнесом, фахівцями сфери зеленої енергетики, представниками влади, авторитетними міжнародними організаціями, навчальними закладами, науковими інститутами.
Інформаційна підтримка	<ul style="list-style-type: none"> • організація публічних заходів: конференцій, круглих столів, тренінгів, нарад, семінарів, робочих зустрічей; • підвищення рівня обізнаності громадян щодо переваг зеленої енергетики через сайти, соціальні мережі, дайджести; • співпраця з медіа.

Громадська організація «Науково-технічний центр «Подільський біорегіон» була заснована у 2020 році на добровільних засадах з дотриманням принципів спільності інтересів та взаємної реалізації прав і свобод. Організація є некомерційною, неурядовою та непартійною.

Основною метою діяльності ГО є покращення довкілля за допомогою реалізації ідей відновлюваної енергетики.

Місія організації – сприяння впровадженню енергозберігаючих технологій, соціально-економічному та науковому розвитку суспільства.

Основні сфери та види діяльності ГО включають:

- підвищення рівня обізнаності та поширення інформації про відновлювані джерела енергії за рахунок діалогу та обміну інформацією на різних рівнях, включаючи владу, науковців, громадськість;
- виконання досліджень у галузі зеленої енергетики, енергоефективності та зміни клімату;
- проведення енергетичного аудиту;
- підготовка та проведення тематичних конференцій, семінарів, лекцій, круглих столів тощо;
- екологічний моніторинг джерел забруднення навколишнього середовища;
- надання незалежних експертних висновків з різних аспектів муніципального та регіонального розвитку, проведення еколого-енергетичного консалтингу;
- розробка ТЕО та проектної документації у галузі ВДЕ;
- участь у реалізації муніципальних, регіональних та державних програм всфері відновлюваної енергетики, енергоефективності та зміни клімату.

Боротьба зі зміною клімату, зниження викидів СО та впровадження ВДЕ повинні мати суспільний запит, і тому основною задачею роботи ГО на цьому етапі є підготовка підґрунтя для такого запиту.

Для цього потрібно:

- створення позитивного іміджу ВДЕ в Україні;
- проведення розгалуженої інформаційно-просвітницької та адвокаційної компанії;
- підвищення обізнаності про необхідність та переваги переходу до зеленої енергетики України у світлі Європейського зеленого курсу;
- привернення уваги цільової аудиторії до можливості досягнення енергонезалежності громадами, особливо в умовах війни.

Складовими інформаційно-просвітницької діяльності ГО будуть:

- проведення он-лайн семінарів для широкого кола зацікавлених сторін;
- підготовка друкованої версії брошури «Переваги відновлювальної енергетики в процесі розвитку територіальних громад»;
- Проведення серії круглих столів з загальною тематикою «Зелений енергетичний перехід України як складова боротьби зі зміною клімату».
- міжнародної конференції «Тенденції розвитку відновлюваної енергетики в умовах глобалізації».

Ми очікуємо:

- покращення іміджу відновлюваної енергетики в українському суспільстві;
- позитивного сприйняття цільовими групами та зацікавленими сторонами переходу до зеленої енергетики України;
- підвищення обізнаності та розуміння необхідності та переваг переходу України до зеленої енергії широкою громадськістю у світлі Європейського зеленого курсу.

Сьогодні інститути громадського суспільства активно виступають в ролі організаторів певних заходів, авторів проектів, організацій, що вирішують конкретні проблеми громад. По суті, громадські об'єднання являють собою одну з найбільш оптимальних правових форм для допомоги громадам у вирішенні їх проблем і відстоюванні інтересів.